

ומתנתקות ממנו לגמרי, ואם עתה יקראוה לחקירה יכול הדבר לגרום להם הלאם נפשי קשה וכו'. וחשש זה נראה לי מוצדק שאחרי שפצע הפרידה מפרי-בטנה הספיק להגליד במשך כל השנים שעברו, נבוא עתה להודיעה על נישואי בתה ונחקור אותה על אביה אין לך צער ועגמת-נפש גדול מזה ויכול לגרום לה סיכון נפשי ובריאותי.

אלא שמוצא הנני כאן מקום להעיר שהיה מן הצורך שבכל דיון על אמוץ בבית-המשפט, יהיה נוכח רב, או שהשופט יתיעץ עם רב, כדי לחקור את האשה על האב, ולמנוע בבוא עת-דודים של הולד המאומץ עגמת-נפש מכל הנוגעים בדבר, ושלא נצטרך בכל פעם להסתמך על היתרים דחוקים בהלכה.

עכ"פ בנדון דידן דעתי נוטה להתיר את הנ"ל לבוא בקהל מכל הטעמים הנ"ל, ובלבד שיצטרפו עמי עוד שנים מדייני עירנו.

בברכה ורגשי כבוד רב,

חיים דוד הלוי

עא

בת מאומצת בעיר שרובה נכרים

הנני מאשר קבלת מכתבו מיום י"ב אלול תשמ"ו אשר הגיעני בימי ערב ראש-השנה, ומודה הנני לכב' על ברכותיו ואיחוליו ודברי הערכתו החמים וכו', וברך אשיב לכב' וביתו לגמר חתימה טובה ותז"ל רנ"ו. והנני ממהר להשיבו על שאלתו כבקשתו.

עיקר שאלתו היא, "בענין ילדה מאומצת שהעורך-דין שסדר את הדבר אמר להורים המאמצים שהילדה היא בת אשה יהודיה ואיש יהודי שהיו בנישואין, אך לא יודעים אם היה חופה וקידושין. והאיש עזב האשה כשהרתה, והיא לא רצתה לגדל הילדה. ההורים המאמצים אמרו לעורך-דין שהם דוקא רצו ילד או ילדה מן אם יהודיה. עכשיו אחרי ח"י שנים הילדה רוצה להנשא לבחור יהודי,

והספק הוא אם היא באמת יהודיה או שצריכה להתגייר. העו"ד עצמו לפי זכרון ההורים לא היה יהודי. אנו יודעים שמות האב והאם של הילדה והם שמות יהודיים בדרך כלל... כמה רבנים אמרו שיכולים לסמוך על העורך-דין דלא מירע לנפשיה להגיד שקר. הוא היה מומחה לדברים אלה ואפשר לסמוך עליו...

בראש וראשונה יש לברר, אם ניתן הדבר, מי בדיוק היו הוריה, בארכיון בית-המשפט שאישר את האימוץ כפי שאנו עושים כן בא"י. ואם לא ניתן לעשות כן, כלומר שהתיק הוא חסוי לגמרי, אם כן אין כאן שום יסוד להאמין לעו"ד משום דלא מירע לנפשיה, שכל זה הוא רק כאשר יכול הדבר להתברר, וכיון שאין אפשרות לברר יש לחשוד בו ששיקר כדי להשביח מקחו, כיון שההורים המאמצים תבעו ממנו רק בן או בת יהודים בלבד. ולכן פשוט שהעורך-דין הזה אינו נאמן כלל.

וכבר פסק מהריב"ל (ציינו הבאה"ט באהע"ז סימן ד' ס"ג מ"ג) בכותית שהביאה ילד ואמרה שיהודית נתנה לה להניקה ולא מצאה עוד, ומכרה הילדה לישראל, דיינינן לה ככותית, וכשתטבול הרי היא ישראלית ע"כ.

וראיתי במקור דברי מהריב"ל (ח"ג סימן צ"ח) שהביא תחלה סברת הרמב"ם החושש בדין אסופי שנמצא בעיר שיש בה גוים בין שיהיה רוב גוים או רוב ישראל הרי זה ספק גוי... ואם הוטבל לשם גירות הרי הוא כשאר האסופים הנמצאים בערי ישראל. וכן פסק מרן (שם סימן ד' סעיף ל"ג). וידוע שהראב"ד חלק עליו ופסק שברוב גויים הרי הוא גוי גמור ואחרי הטבלתו הרי הוא גר גמור ומותר בבת-ישראל עיי"ש באורך. וכתב עוד שגם לדעת הרמב"ם אין זה אלא בדלא תלי פיתקא וקמיעא שהוכח שהושלך למות, ולכן בנדונו גם לדעת הרמב"ם אין דנין אותה בדין אסופית אלא כגויה וכאמור לעיל.

וכל זה דומה ממש לנדון דידן, שניו-יורק היא עיר שרובה גוים,

וכך טוב לדון ילדה זאת כגויה, שכיון שאין אנו מאמינים לעורך-דין, הרי היא לסברת הראב"ד כגויה גמורה, ואחרי שיטבילוה הרי היא גיורת גמורה וכשרה לבוא בקהל. ואף לסברת הרמב"ם החושש אפילו ברוב גוים, כיון שזו נמסרה לאימוץ ע"י אמה פשוט שיש מקום להתירה בשופי.

ויש להוסיף עוד טעם להתירה אחרי גיור, ממ"ש הרב יד-אהרן (ח"א הגה"ט אות כ"ט בשם המהריק"ש) דיש להתירה אחרי גירות מטעם ספק-ספיקא, ספק גויה ספק ישראלית, ואת"ל ישראלית שמא אמת שנתנה לה להניקה ולא הושלכה למיתה עכ"ל. וגם בנדון דידן יש לומר כן, שמא אמת טוען העו"ד ומותרת לבוא בקהל ישראל. ולכן, אם לא ניתן יהיה לברר בודאות יהדותם וכשרותם של הוריה כפי שטוען העורך-דין, יש צורך בגיור. ומה שכב' חושש שזה יפגע פסיכולוגית וכו', אפשר להסביר לה הדבר בהרבה זהירות ולשכנעה שהכל נעשה לטובתה, וכך עשינו כמה פעמים בבית-דיננו בנערות שהיו מוחזקות בעיני עצמן כיהודיות, והוצרכנו להטבילן לשם גיור, ולא קרה מאומה. ופשוט ביותר שלא יכולה להנשא לכהן. והנני מסיים בברכת גמר חתימה טובה, לשנה טובה ומבורכת, לכב' וביתו, וכל בני קהלתו העי"א.

עב

על מהות קידושין של רב ריפורמי ועל הצורך בגט

הנני מאשר קבלת מכתב כב' מיום ד' מרחשון דנא, בדבר מעשה שהיה ש"אשה אחת התחתנה עם בחור יהודי ע"י רבאיי ריפורמי, העדים היו נשים, ולא היה שם אף אחד שהיה שומר-מצוות במובן האורטודוקסי (לא היה שם אף שומר שבת אחד). אחרי כמה שנים בעלה נתן לה גט שנסדר ע"י בית-דין של רבנים קונסרבטיבים... ואחרי כן התחתנה עם איש-כהן. והחתונה השניה נעשתה ע"י